

Mindig változtatni

Sok újtóval beszélgettem már, de egytől sem hallottam olyasmit, hogy csupán az anyagiak miatt törte volna a fejét valami változtatáson, újításon. Valószínű, hogy csak pénzért nem is lehet kihozni senkiből sem az ötletet, a megvalósítást. Úgy van ez is, mint a humorista szerint az a labdarúgó, aki gyengén focizik, s hiába adnának neki több pénzt, a játéka azzal nem változna. Az újszegedi szövetségben szervezettek foglalkoznak az újítókkal, bár ennek a területnek is megvan a törzsgárdája, mégis sokan belekóstolnak az újítási munkába. Ezt segíti elő a mozgalom első lépésének számító ötletnapok megszervezése.

Az újítók segítőtje Kotogány Ádámné, aki ugyan kijelenti, hogy ő csupán az adminisztrációt intézi, s legfeljebb a gyors ügyintézésel támogatja az újítók tevékenységét. Az újítási eladónak nincs döntési joga, az üzemvezetők, a műhelyek vezetői, műszaki szakemberek bírálják el a benyújtott javaslatot, majd az egyszemélyi elbíráló mondja ki az ígent vagy a nemet. Ez utóbbi a szövetség főmérnöke, Bakó László. Kettőjükkel beszélgettem legutóbb, s érdeklődtem a gyár újítási eredményeiről. Kotogányné fölűtötte az újítási naplót, s beszámolt a legutóbbi bejegyzésről.

— A X. Pártkongresszus nevet viselő szocialista brigád, amelynek a vezetője Makovics István szakmunkás, nyújtotta be javaslatként, hogy a kikészítőben, a pácfőző helyiségben az írfőző kádak fölé fix és nyitható fedők készítsenek. Tulajdonképpen egy ötletnapon mondták el javaslatukat, melyet akkor díjaztunk is, s javasoltuk, hogy nyújtsák be újítási javaslatként elképzelésüket.

— Mit jósol a javaslatnak? — Véleményem szerint elfogadják, hiszen sok gond van az írfőző kádakkal, sőt ott mérgező hatású gázok is párolognak, s remélhetően az újítók javaslatának bevezetése után ezeket a gázokat a munkatérből elvezetik.

— Hogyan befolyásolják az újítók munkáját?

— A nagyvállalat minden esztendőben kiadja az újítási feladattervet, amelyet mi alaposan áttanulmányozunk, s kiegészítjük a gyárunkban lényegesnek tartott és újításra, változtatásra váró tennivalóival. Ezt a gyári feladattervet minden üzemrésznek megküldjük, az érdeklődők rendelkezésére bocsátjuk. A feladatterv tartalmazza azokat a gondokat, amelyeken javítani kellene, elsősorban a termelékenység, a munkakörülmények, a nehéz fizikai munka könnyítése, az anyagmozgatás egyszerűsítése, gépésítése és ehhez hasonlóak teszik ki a főbb célokat. Természetesen nem elégszünk meg azzal, hogy a feladattervet kiadjuk az üzemeknek, hanem agitációs munkával is segítünk, megkérjük az FMKT (Fiatal Műszakiak és Közgazdászok Tanácsa) tagjait és a szakszervezeti tisztségviselőket, hogy népszerűsítsék az újítási mozgalmat, hívják föl a figyelmet a megoldásra váró tennivalókra.

A főmérnöktől kérdezem, hogyan értékeli a gyár újítási eredményeit.

— Nálunk nem a nagyszámú újítások dominálnak — mondja —, hanem a nagyobb horderejű és jelentősebb, amelyeket bevezetünk és érezhető hatású. Evente körülbelül 50—60 emiítésre méltó újítást könyvelhetünk el az újszegedi szövetségben. En azt mondom, hogy nem a darabszám a legfontosabb, hanem a végeredmény minősége. Olyan ez, mint a piramis, a csúcs értéke többszöröse a széles alapnak.

Az ötletnapokat nem megtalálták, s közismert annak mozgósító hatása. Az ötletnapokon ott vannak a műszaki szakemberek és az újítással foglalkozók. A pénz is van egy kazettában, s ha

valaki elfogadható ötletet mond a zsűrinek, azonnal fizetnek 100—300 forintot. Természetesen az ötletet adó javaslatát később kidolgozhatja és benyújthatja újításként, vagy akár találmánnyként is.

— Milyen volt a legutóbbi ötletnap?

— Igen jónak találtuk — válaszol a főmérnök —, hiszen egyetlen napon nyolcvanöt ötletet adtak a résztvevők. Sokan eljöttek az ötletnapra, amelyet gondos propaganda előzött meg. A szakértői bizottság 3400 forintot osztott ki az értékelhető ötletek előadóinak. Különben a nyolcvanöt javaslatot 31 szakember adta elő, s harmincötöt azonnal díjaztak. Lényegesnek tartom, hogy a díjazott ötletek közül a legtöbbet újítási javaslatként is ki lehet dolgozni.

— Mondjon egy példát.

— Például Németh József művezető elmondta, hogy az új francia gyártmányú ragadókaros szövőgépeknél a ragadófejen gyakori a fonalbevezető kampójának a törése. Ezt az alkatrészt valótáért kell megvásárolnunk a franciáktól, de a javaslat szerint a gépműhelyben ugyanolyan, sőt tartósabb alkatrészt tudnak gyártani, vagy esetleg kijavítani a hibásat. Örömmel elfogadjuk újításként javaslatát.

A szorgalmas újítókat elismerik anyagiilag és erkölcsileg is. A Kiváló Újító kitüntetés arany fokozatával tüntették ki legutóbb Huszta Ferenc főmérnökhelyettes, ezüst fokozatot kapott Szabó Imre, a TMK műhely dolgozója és Kecskenéti György elektroműszerész, a bronz fokozatot pedig Ókrós Géza technikus vehette át. Az adatok bizonyítják, hogy az újszegedi szövetségben a múlt év kilenc hónapjában 760 ezer forint megtakarítást jelentett az újítók szorgalma, akik 18 ezer forint újítási díjban és 24 ezer forint eszmei díjazásban részesültek.

— Kik újítanak, s milyenek

az újítók? — kérdeztem a főmérnöktől.

— Általában a szakmunkások, a műhelybeli szakemberek, technikusok és mérnökök. Azok a vérbeli újítók, akiket mindig „mozgat” valami, akik mindig változtatni akarnak, valami újat szeretnének a megszokott gépeken, munkamozzanatokban, körülményekben. Ilyen embernek tartom például Sirján László főművezetőt, aki tavaly is 8, s az idén eddig már 2 újítást nyújtott be. Sirján 30—35 év körüli fiatalember, abszolút hidegfejű, nem jön ki a sodrából soha, de nem is nyugszik meg a gondok láttán. Igazi típusa az újító embernek. Vannak nagy újítók és vannak apróbbak. Nyilvánvaló, hogy a nagy jelentőségűek az érdekesek, de nem becsüljük le a szerényebb hasznát hozókat sem. Vannak az újítók között nehéz emberek is, persze a jó értelemben mondom ezt, ha valami megragadja a figyelmüket, bulldog módjára rászállnak a témára és addig nem nyugszanak, amíg eredményt nem érnek el.

— Elégedett-e a gyár főmérnöke az újítási tevékenységgel?

— Egyértelműen nem vagyok elégedett. Ennél jobbat és többet szeretnénk fölmutatni. Talán az eredményekkel elégedettnek kellene lennünk, de azt szeretnénk, ha még többen bekapcsolódnának a változtatni akarók táborába. Igyekezünk a mozgalom mellé minél nagyobb gazdasági eredményt is biztosítani.

A változtatni akaró emberek köre természetesen csak akkor bővíülhet, ha a műszaki és gazdasági vezetők is biztatják őket, javaslatukat gondosan és lelkiismeretesen, irigység nélkül fogadják és intézik. Az újszegedi szövetségben erre törekednek a főmérnöktől a művezetőkig. Az eredményt végül a közösség érzi.

G. I.

Együttműködési megállapodás

A Csongrád megyei tanács vb egészségügyi osztálya és a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság Csongrád megyei igazgatósága kötött megállapodást tegnap, hétfőn délelőtt a társadalombiztosítási igazgatóság székházában.

A két szerv között az elmúlt években már számos, a táppénzes helyzetet érintő kérdésekben alakult ki hatékony együttműködés. Az 1007/1976. (III. 18.) MT számú határozat értelmében a táppénzes helyzet javításáért végzett munka szükségessé tette az együttműködés továbbfejlesztését.

A megállapodást ünnepélyes keretek között dr. Rózsa József megyei főorvos és dr. Nagy Máté, a megyei társadalombiztosítási Igazgatóság vezetője írta alá. Megállapodtak többek között a kölcsönös és rendszeres tájékoztatásról, segítségnyújtásról, az orvosok és egészségügyi középiskolák társadalombiztosítási ismereteinek növelését biztosító oktatásról.

Várospolitikai és közérzet MTESZ-aktívaülés

Megtelték a szegedi Technika Háza nagytermének széksorai a tegnapi, keddi aktívaülésen, amelyet az MTESZ Csongrád megyei szervezete rendezett. Ott volt Bányainé dr. Birkás Mária, a szegedi városi tanács elnökhelyettese is. Érthető az érdeklődés, hiszen várospolitikánk eredményeiről, kényelmünket és jó közérzetünket szolgáló törekvésekről volt szó. Török József, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára beszélt minderről, Szeged város fejlesztésének eredményei 1977-ben és a jelen feladatok című előadásában.

A városi pártbizottság első titkára szólt arról, hogy például a lakásépítési programban, a közlekedés javításában, a közművesítésben, környezetünk védelmében, művelődésügyi létesítmények építésében, a szolgáltatások korszerűsítésében és a tudó-

mányos élet eredményeinek gyakorlati hasznosításában a városlakók vágyai testesülnek meg. Nem mindegy, hogy mennyire, hiszen mindennek a sikere nagymértékben hat a lakók közérzetére, ragaszkodására, így áttételesen a város munkaerőhelyzetére is. Erdemes tehát a lakosságot minden eddiginél jobban bevonni a várospolitika fonalába.

A szocialista építő munka során mindinkább gazdagdunk; ezzel a vagyonnal a lehető legjobban kell gazdálkodni.

Részletesen beszélt Török József Szeged fejlődésének közelmúltbeli és mostani álmásairól, a lakásépítésről, a kereskedelmi és vendéglátóipari hálózat bővítéséről, az útépítésről és a közművesítésről, s eme tevékenységek háttéréről: az ipari és a mezőgazdasági üzemek fejlődéséről.

Odesszai küldöttség Csongrád megyében

Tegnap reggel a testvéremeyei kapcsolatok keretében 30 tagú — pártmunkásokból, szakemberekből, tudományos élet képviselőiből álló — delegáció érkezett Szegedre, hogy tanulmányozzák a szocialista építés tapasztalatait. A küldöttség vezetője A. V. Varlamov, az Odessza Területi Pártbizottság külügyi osztályának vezetője. A küldöttséget a szolnoki pályaudvaron dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese fogadta, majd ven-

dégeink különautóbuszon érkeztek meg Szegedre.

Az egy héti nálunk tartózkodó odesszai vendégeket szakmai programokon, baráti beszélgetéseken az Odessza Terület Csongrád megyei testvérüzemei és intézményei fogadják. Vendéget fogadnak a delegációból a Szentesi Baromfifeldolgozó Vállalat, a HÓDIKÓT, a Szegedi Hűsokbipát és Szalámigvár, a Szegedi Jutagvár, a Szegedi Cipőgyár, a DÉ-

LÉP, a Csongrád megyei Tejipari Vállalat, a Szegedi Konzervgyár, a Szegedi MÁV Igazgatóság és a Szegedi Orvostudományi Egyetem. Majd a delegációnak több közös — többek között budapesti — programot is szerveznek.

Hétfőn Varlamov elvtárs, a küldöttség vezetője többek között felkereste a Csongrád megyei Hírlap és a Délmagyarország szerkesztőségét is.

Egy vendég a testvérvárosból

Vitalij Kologij, az odesszai „Majak” Könyvkiadó költő-főszerkesztője a Sipka magaslati című antológia, amelyben a két nép évente nyolcvanféle kötetet megjelentető kiadó terveiről, írók. Nemrég jelent meg a munkásságáról.

— A kiadó három megye irodalmáraival dolgozik együtt és az évente megjelentetett kötetek között mintegy 30—35 szépirodalmi mű van. Hajtások címmel nemrégien látott napvilágot az a kötet, amelyben fiatal költők és írók mutatkoznak be az olvasóknak. A kiadó fontos feladatának tekint a fiatalokkal való törődést és írói pályájuk egyengetését.

— Milyen sorozatokra hívna fel a figyelmet?

— Mindenekelőtt a Tengerész Könyvtár sorozatunkra, amelyben minden olyan művet megjelentetünk, amely kapcsolatban van a tengerrel. Elég, ha csak Hemingway, Pausztovszkij, Stevenson nevét említsem. Az ő műveik igen magas példányszámban kerülnek kiadásra és fogynak el napok alatt. Szoros barátság köt minket a testvérvárosi kapcsolatok keretében Várnához is. 1973 óta nagy művet jelentetünk meg. A költőnek A két hullám című kötetben, szerepelt Moszkvában és az írók a Partok című antológiában jelentkeztek. Bul-

gária felszabadulásának évfordulójára látott napvilágot a Sipka magaslati című antológia, amelyben a két nép évente nyolcvanféle kötetet megjelentető kiadó terveiről, írók. Nemrég jelent meg a munkásságáról.

— Ugy tudom, egy odesszai—szegedi közös antológia terve is szerepel a kiadó jövő évi programjában.

— Olyan reprezentatív antológiát kívánunk megjelentetni Odesszában és Szegeden egy időben, amely méltóképpen szolgálja a testvérvárosi kapcsolatot és bemutatja a két város költőinek legjobb munkáit. Szegedi tartózkodásom idején szeretném megbeszélni illetékesekkel az antológia sorsát, hogy tavaszra mind Szegeden, mind Odesszában megjelenhessen az a kötet, amely hozzávetőlegesen tíz odesszai és nyolc szegedi költő műveivel ismerteti meg a két megye olvasóit. Ez természetesen az első lépés, ezt követhetné majd a továbbiakban a prózaírók közös bemutatkozása is. Könyveink iránt igen nagy az érdeklődés, kiadványaink közül tíz az első nemzetközi könyvvásáron is szerepelt Moszkvában és nem egy elismerésre méltó sikert aratott.

Apadnak a folyók

Szombatról vasárnapra tovább apadtak a folyók; má-

szerében első fokúra mérsékeltek a készenlétet. A Tisza sodfokú készütség vasárnap felső szakaszán egy nap alatt már csak a Krasznán volt, a 20—30 centiméteres volt az egész vízgyűjtő rend-

Ladányi Zsuzsa

A szülők áldozatai

Hogyan vigyázunk gyermekeinkre?

A közvélemény — az emberek természetes, velük született erkölcsi érzékéből fakadóan — rendszerint igen szigorúan ítéli meg az emberélet elleni bűncselekményeket. Adódnak azonban esetek, amikor valaki akaratlanul lesz más halálának okozója, s legtöbbször figyelemtelenségből. A büntető törvénykönyv gondatlan emberölésnek minősíti ezeket az eseteket.

A gondatlan emberölések jelentős részében kisgyermek az áldozatok, s a szülők az előidézők. Ilyen történetet hallva a legszigorúbb ember is csak annyit mondhat: elég büntetés a szülőnek az, hogy a gyermekét elvesztette. A bíróság is hasonló álláspontotól itélkezik, de ez a szülőnek — olykor a nagyszülőnek — már nem szolgál vigasztal. Most, amikor a Csongrád megyei rendőrfőkapitányság illetékes osztályának segítségével néhány tanulságos esetet felelevenítünk, célunk, hogy figyelmeztessünk; gondosabban óvjuk gyermekeink életét.

Több helyütt látni, az emberek régi bútorarabokat, ládákat tárolnak lakásuk erkélyén. Vagy éppen pihenés céljára helyeznek el széket, asztalt a loggiára. Ez nem is volna baj, de ha kisgyermek is van a lakásban, e néhány bútor vezetés baleset „okozója” lehet. Néhány évvel ezelőtt Szegeden a második emeletről zuhant le egy két év körüli kislány úgy, hogy amíg édesanyja a háztartási munkával bajlódott, ő kisért a nyitott erkélyajtón, felmászott a loggiára, tárolt

heverőre, s kihajolt. Kórházba szállítás után életét vesztette.

Önmagára vigyázni képtelen kisgyermeket ne hagyjunk nyitott ajtó, ablak mellett a lakásban, mert hasonló szerencsétlenség bármikor történhet. (Vannak, akik — „hadd örüljön a kicsi!” — több emelet magasságban az ablakba állítják a tipegő apróságokat. Igaz, biztos kézzel fogják őket, s azt gondolják, nem lehet baj. Arról azonban megfeledeznek, hogy így éppen ők maguk, a szülők szoktatják a gyerekeket az életveszélyes nézelődésre.)

Mások az ülni, járni nem tudó csecsemőt hagyják otthon, mondván, a gyerek ki nem mászik az ágyból, nem eshet baja. Sokan, miután gondosan megeztették, tisztázták, elaltatták a kicsit, elmennek otthonról; mozi, barátot látogatni, sétálni vagy szórakozni. Nem egy csecsemő lett így a szülő áldozata, legutóbb Csongrádon, tavaly szilveszter estéjén a fiatal anyas és apa mulatni ment, s hazaérve megfulladva találták a gyereket. A tej feljött a torkán, s egy kendő a szájára tapadt.

Ugyancsak szilveszterkor, Csongrádon történt — de hasonló megeshet bármikor —, a szülők néhány percre a ház előtt, a babakocsiban hagyták a bundásákba bujgolyált gyereket. Az erős szél a kocsit elsodorta, s a járdáról leborította. A felfordult kocsi baleset a csecsemő megfulladt. Rendőrségi észrevételeknek köszönhetően

ezentúl a panorámás gyerek-kocsikat is kizárólag csak fékkel lehet forgalomba hozni. Mégis legyünk elővigyázatosak, ne hagyjuk magára a kocsiban gyerekeinket!

A nagyobbacskaakra, a típegő gyerekekre is számtalan veszély leselkedik. Elég, ha a szülő vagy éppen a nagymama csak pár pillanatra feledkezik meg róluk; a nyitott ajtón kimennek a lakásból. 1976-ban Szentesen, tavaly pedig Ópusztaszeren is Csongrádon történt meg, hogy a kisgyermek — két-, másfél, illetve egyévesek — kisérték az udvarról a közeli kúbigödörhöz. Amikor az édesapa, illetve a nagymama felülgyelt a gyermek eltűnésére, a kicsik már megfulladtak a vízben.

Másik véglet — de éppen olyan szerencsétlen kimenetelű —, ha a szülők egyedül, a lakásba zárva hagyják a járt tudó kisgyermeküket. Könnyen tüzet gyújthatnak, s megéghetnek. Vagy éppen a lakás egyik bútorarabja fog tüzet a kályha kipattanó szikrájától, ahogyan az idén Pusztamérgesen történt. Itt egy négy és egy két év körüli kislány halt meg így, füstmérgezésben.

A tragikus eseteket még hosszsan sorolhatnánk, az intő példákul szolgáló balesetekből mindig akad elég. Ne bízunk a példákban, ne csak szeressük és féltjük, óvjuk is gyermekeinket! A felidézett történetek azt mutatják, hogy a szerencsétlenséget minden esetben könnyűszerrel meg lehetett volna előzni.